

Palomies Lasse Gustavsson, Göteborg

Hän jäi eloon vastoin kaikkia ennusteita

Agneta Berg-Wahlstedt

Palomies Lasse Gustavsson tuli koko Ruotsin tuntemaksi vuonna 1981 pystytyään voimakkaan tahdonlujutensa voimin toipumaan vaikeista tulipalon sammutuksessa saamistaan palovammoista.

Viiden sairaalakuukauden jälkeen Lasse näki ensimmäisellä lomallaan tv:stä luonto-ohjelman, joka käsitteli erään miehen kamppailua erämaassa. Katsellessaan yksinäisen miehen hiihtoa, teltan pystytystä, kahvin keittoa nuotiolla jne., Lassessa syntyi voimakas tunne: myös minä selviydyn yksinäni.

– Tunne oli niin voimakas, että se täytti minut kokonaan, kertoo Lasse, mutta en uskaltanut kertoa kenellekään mitä olin itsekseni päättänyt. Kukaan ei saanut tietää siitä, mutta vaikean

onnettomuuden jälkeinen henkinen kuntoutumisharjoittelu alkoi sillä hetkellä. Vaikkakin varsinaisesti kamppailu eloonjäämisestä alkoi paljon aikaisemmin enkä olisi jäänyt henkiin il-

man vanhempieni, sisarusteni, tyttöystäväni, työtovereiden ja ystävien tukea, Lasse sanoo.

Yhdeksän vuotta sitten Lasse työskenteli savusukeltajana Göteborgin palokun-

nassa. Hän ja työtoveri saivat tehtäväksi toimittaa varusteita jalostamo-onnettomuuspaikalle. Siellä sattuneen kaasuräjähdyksen seurauksena Lassen työtoveri kuoli ja hän itse sai 40 pro-

sentin palovammat, ja keuhkot vahingoittuivat hengenvaarallisesti. Lasse lennätettiin nopeasti yliopistolliseen keskussairaalaan.

– Mahdollisuuteni henkiinjäämiseen eivät olleet suuret, hän sanoo, mutta taitavan henkilökunnan ansiosta, joka myös uskalsi ottaa riskejä, se onnistui.

– Rohkea lääkäri uskalsi panna minut kehitteillä olevaan alipainehengityskojeseen. Se todennäköisesti pelasti henkeni. Lisäksi omaiseni saivat olla luonani steriilissä teltassa. Siinä henkilökunta myös osoitti kaukonäköisyyttä. Tajuttomuustilastani huolimatta äitini pitelee jalkojani ja jutteli minulle. Ja olen varma siitä, että omaisteni myönteinen osallisuus synnytti värähtelyjä, jotka saavuttivat minut.

Avasi ovia

Huonosta ennusteesta huolimatta Lasse jäi henkiin ja hänen pitkä tiensä takaisin elämään alkoi. Hän tiesi ulkonäkönsä muuttuneen kokonaan. Hänen kätsensä olivat haavoittuneet pahoin, kymmenestä sormesta oli jäljellä ainoastaan kaksi peukalon puolikasta.

Mutta hänen sisällään oli voimaa ja tahtoa. Ja ensimmäisellä lomallaan hän sai voimakkaan mielikuvan päämäärästä. Hän tulisi selviytymään itsensä varassa erämaassa! Tie sinne oli pitkä ja kun Lasse ensi kertaa istuutui kuntopyörän selkään, lääkintävoimistelija tuli takaisin hetken päästä: – Lasse, minun on kerrottava sinulle totuus, hän sanoi. Kuntosi on niin huono, ettei sitä voi edes mitata.

– Älä sitä sure, vastasi Lasse, sillä itse tunnen olevani edistymisen alussa!

Hän alkoi sekä kuvaanollisesti että kirjaimellisesti avata ovia. Ensimmäinen oli hänen Göteborgin sairaalahuoneessaan. Lasse huiputti hoitajia. Hän soitti sänkyyn sijoitettua kelloa samanaikaisesti kun hän vaivalloisesti ryömi eteenpäin lattialla ja aukaisi tyhjän vaatekaapin oven. Siellä hän istui piiloutuneena hämmästyneen hoitohenkilökunnan etsiessä häntä. Hoitajien poistuttua huoneesta hän ryömi takaisin sänkyyn sairaanhoitajien jatkaessa kiihkeää etsintää. Hetken kuluttua he palasivat takaisin hänen huoneeseensa ja olivat hyvin hämmästyneitä.

– Mutta missä sinä olet ollut? Äsken et ollut täällä etkä omin avuin pysty nousemaan ylös sängystä!

Se oli ovi, jonka hän ensimmäiseksi avasi ja edessäpäin oli monta muuta estettä voitettavana, ennen kuin hän voisi palata takaisin normaaliin elämään.

Palokunta

Kahden vuoden sairasloman jälkeen Lasse palasi takaisin Göteborgin palolaitokseen.

– Koko sairaslomalla oloni ajan työtoverit ovat olleet fantastisia. He tai muut hyvät ystävät ja sukulaiseni olivat käyneet luonani joka päivä kahden vuoden ajan. Tämä myönteinen huomaavaisuus ja myötäeläminen merkitsi äärettömän paljon.

– Mutta nyt en enää voinut elää vanhojen suositukseni varassa. Nyt olin tullut takaisin tuhtiin mutta sydämelliseen porukkaan. Olin yksi porukan jäsenistä, en se palovammainen Lasse. Se, ettei kukaan kohdellut minua kyynelehtivällä hienotunteisuudella, oli minulle parasta kuntoutusta. Ja minä osoitin, että kuorma-autoa pystyi käsittelemään ja ajamaan pinsettiotteella.

– Työnantajani oli puolellani sataprosenttisesti, sain osakseni vilpittöntä ym-

märtämystä kieltäytyessäni ryömimästä johonkin konttorin nurkkaan tekemään jottain suojatyötä. Minuun luotettiin, uskottiin että vammastani huolimatta selviytyisin työstä. Sitä luottamusta en unohda koskaan. Uudessa työssäni, johon kuului paloautojen ja palomiesten huoltamista, viihdyin hyvin. Samanaikaisesti tajusin haluavani elämäntäni enemmän. Minulla oli sisäinen tunne siitä, että minun pitäisi ottaa vaari elämästäni ja mahdollisuuksistani.

Liikkeelle lähtö

Lassea odottivat uudet haasteet. Hän halusi opiskella terveydenhoitoa valmistuakseen terveysneuvojaksi. Ja niin myös kävi. Hänelle myönnettiin virkavapaata palokunnasta, jotta voisi opiskella Väddön kansankorkeakoulussa.

– Sanon siltäkin uhalla, että saatan syyllistyä sentimentalisuuteen, että halusin korvata jollakin tavoin työtovereilleni sen uskomattoman tuen, jonka he olivat minulle suoneet. Ja sen saatan tehdä terveydenhoitajana.

– Haluan opettaa palomiehille kuinka tärkeä ruokavalion merkitys on ja kuinka suuri merkitys on psyykkisellä terveydellä kovassa työssä.

Sillä tiellä hän nyt on. Lasse on opiskellut terveydenhoitoa runsaan vuoden Väddössä. Päätäjäisiksi hän meloi erään toverinsa kanssa Väddöstä Brommaan. Se oli haaste, jonka perustana oli Lassen tv:ssä näkemä luonto-ohjelma.

Päältä palanut

– Minulla on vastuu elämästäni. Nahkani on palanut, mutta sisältä olen paljon voimakkaampi kuin ennen onnettomuutta, sanoo Lasse.

– Tunnen, että minulla on paljon annettavaa muille ihmisille ja sen haluan tehdä toimimalla terveysneuvojana. Tiedän omasta koke-

muksestani kuinka suuri vaikutus ajatuksen voimalla on ihmiseen. Hyvin helposti minusta itsestäni olisi voinut tulla palomiehen asemesta hoivattava. Mutta halusin jotain muuta ja siinä olen myös onnistunut!

– Tänä päivänä hyväksyn täysin vammani ja kaikista ihonsiirroista huolimatta ulkonäköni on erilainen. Asia, jonka joudun toistuvasti opettelemaan on se, että minun on itse käyttäydyttävä normaalisti, vaikka ihmiset tuijottavat minua. Minun ei joka tilanteessa tarvitse selittää ihmisille kokemuksiani.

– Elämässäni ei enää ole suljettuja ovia ja jos – vaikka en sitä usko – joutuisin sellaisen kohtaamaan, voisi sen aina avata, sanoo Lasse pilke silmäkulmassa.

– Sen sijaan voin olla myönteinen esimerkki muille pahan onnettomuuden uhriksi joutuneille. Maailmassa ja elämässä tarvitaan runsaasti positiivisia esikuvia.

– Ja tulen aina olemaan nöyrä ja kiitollinen siitä suurenmoisesta inhimillisestä ymmärtävyydestä, jota sain osakseni sairaalassa. Se lämpö synnytti positiivisia värähtelyjä, jotka löysivät perille tajuttomuustilastani huolimatta.

– Elämässä on arvaamattomia mahdollisuuksia ja meillä kaikilla on tahto elää päämääräsuuntautuneesti ja me voimme valinnoillamme poistaa sen, mikä estää meitä pääsemästä sinne, sanoo Lasse Gustavsson.

□

PT